

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/27/2023
Identifikačné číslo spisu:	8420201612
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8420201612.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Finerg International, s.r.o., so sídlom Stará Lesná 157, Stará Lesná, IČO: 36 511 391, zastúpeného Advokátska kancelária Hajduk s.r.o., so sídlom Štúrova 101/5, Vranov nad Topľou, IČO: 53 556 283, proti žalovanej G. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. prechodne bytom E., zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Lindemanom, so sídlom Murgašova 86/1, Poprad, IČO: 42 239 290, o určenie, že právo žalovanej na dodávku pitnej vody voči žalobcovi tu nie je, vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 8Cb/35/2020, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. marca 2023, č. k. 7Cob/17/2023-261, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. marca 2023 č. k. 7Cob/17/2023-261 z r u š u j e a v r a c i a v e c n a ďalšie konanie príslušnému Krajskému súdu v Košiciach.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 8Cb/35/2020-212 z 28. októbra 2022, z dôvodu späťvzatia žaloby zo strany žalobcu súdne konanie zastavil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Z odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že v konaní sa žalobca domáhal určenia, že právo žalovanej na dodávku pitnej vody žalobcom tu nie je.

Dňa 26.10.2022 žalobca doručil súdu prvej inštancie späťvzatie žaloby, ktoré odôvodnil skutočnosťou, že medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu zmluvy o dodávke pitnej vody, v dôsledku čoho odpadol predmet konania, keďže žalobca na požadovanom negatívnom vymedzení práva žalovanej už nemá právny záujem a na takomto vymedzení viac netrvá, nakoľko došlo k trvalej úprave práv a povinností medzi stranami sporu. Súd prvej inštancie v súvislosti s výrokom o nároku na náhradu trov konania uviedol, že rozhodol podľa § 256

ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, nakoľko žalobca procesne zavinil zastavenie konania tým, že vzal podanú žalobu späť.

3. Na odvolanie žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie v časti výroku o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanej, Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (ďalej tiež „odvolací súd“), zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania tak, že priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu. Súčasne rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Odvolací súd konštatoval, že odvolanie je dôvodné. Odvolací súd považoval za preukázané, že žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že právo žalovanej na dodávku pitnej vody žalobcom tu nie je, bola vzatá žalobcom späť z dôvodu, že počas konania žalovaná so žalobcom uzavrela dňa 13.09.2022 zmluvu o dodávke pitnej vody č. 609-2 (ďalej tiež „zmluva“), čím odpadol dôvod na požadovanom určení. Zdôraznil, že žalovaná svojím správaním, spočívajúcim v uzavretí predmetnej zmluvy so žalobcom po začatí konania, vyvolala u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia žaloby a na účely náhrady trov konania sa teda žalovaná považuje za stranu, ktorá procesne zastavenie konania zavinila. Odvolací súd uviedol, že bez právneho významu sú tvrdenia žalovanej, že žalobca od nej požadoval niekoľkonásobne zvýšené platby za odber vody oproti všetkým ostatným vlastníkom a až v podpísanej zmluve o dodávke vody je jednotková cena za odber vody rovnaká, ako u ostatných subjektov, pretože tieto tvrdenia žalovanej neboli podložené žiadnymi objektívnymi dôkazmi.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaná (ďalej tiež „dovolateľka“), prípustnosť ktorého odôvodnila podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolaciemu súdu navrhla, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Dovolateľka v odôvodnení dovolania uviedla, že odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nedostatočne a v rozpore s obsahom súdneho spisu vysporiadal s argumentáciou a obranou žalovanej ohľadom zavinenia či nezavinenia späťvzatia žaloby žalobcom. V dôsledku toho je odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu nepresvedčivé a nedostatočné, pričom tento nedostatok má za následok porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces a zakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka uviedla, že pre určenie, ktorá sporová strana procesne zavinila zastavenie konania, je rozhodná tá skutočnosť, že žalovaná strana po začatí konania splnila to, čoho sa žalobca domáhal, pričom práve z tohto dôvodu vzal žalobu späť. Podľa dovolateľky však predmetom tohto konania nebolo uloženie povinnosti žalovanej uzatvoriť zmluvu so žalobcom o dodávke vody. Z tohto dôvodu podpísanie zmluvy sporovými stranami nemožno vyhodnotiť tak, že žalovaná splnila to, čoho sa podanou žalobou žalobca domáhal, a tým zavinila, že žalobca vzal žalobu späť.

7. Dovolateľka nesúhlasila ani so záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého tvrdenie žalovanej o neúmerne vysokých platbách požadovaných žalobcom za odber vody v porovnaní s ostatnými vlastníkmi, nebolo podložené žiadnymi objektívnymi dôkazmi. Vo vzťahu k tomu dovolateľka poukázala na vyjadrenie jej právneho predchodcu zo dňa 08.10.2020, súčasťou ktorého je priložená faktúra č. 220116 z 10.01.2020, z ktorej je zrejmé, že žalobca požadoval od žalovanej za dodávku vody sumu 5,36 eur za 1 m³ vody, pričom cena za dodávku vody podľa Podtatranskej vodárenskej spoločnosti, a.s., ktorú žalobca požadoval od ostatných vlastníkov nehnuteľností, bola 1,31 eur za 1 m³. Až dňa 06.09.2022 došlo medzi sporovými stranami k podpisu zmluvy, kde cena za vodné a stočné bola vo výške predpisu určeného vodárenskou spoločnosťou, teda tak, ako to dovolateľka navrhovala. Na podporu uvedených tvrdení dovolateľka poukázala na článok III., bod 4. zmluvy, ktorú predložila súdu spolu s podaním zo dňa 07.10.2022. Záverom dovolateľka uviedla, že odvolací súd sa dostatočne

nevysporiadal s obdobnou argumentáciou obsiahnutou vo vyjadrení k odvolaniu, pričom sa obmedzil len na nepravdivé konštatovanie, že o tom v spise nie sú žiadne dôkazy.

Na základe uvedeného považuje napadnuté uznesenie odvolacieho súdu za svojvoľné, keďže jeho závery nereflektujú obsah spisu, čo má za následok porušenie práva dovolateľky na spravodlivý súdny proces.

8. K dovolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, pričom podľa jeho názoru je dovolanie podané v zmysle § 420 písm. f) CSP neprípustné, keďže nesmeruje proti meritórnemu rozhodnutiu vo veci samej. Podľa žalobcu dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu netrpí vadou zmätočnosti a je vecne správne, keďže odvolací súd správne vyhodnotil,

že konanie žalovanej podpisom zmluvy o dodávke vody bolo rozhodnou skutočnosťou, ktorá zakladala neopodstatnenosť trvania predmetu konania a viedla žalobcu k späťvzatiu žaloby, pretože odpadol dôvod na požadovanom negatívnom vymedzení práva dovolateľky. K námietke, že prostredníctvom faktúry č. 220116 z 10.01.2020 požadoval od žalovanej, v porovnaní s inými vlastníkmi nehnuteľností, vyššiu cenu za dodávku vody, žalobca uviedol, že fakturoval náklady spojené s povinnosťou obnovenia dodávky pitnej vody a nie dodávku vody v cene, ktorú uviedla dovolateľka. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie odmietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas žalovaná, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné ako aj dôvodné.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

10. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa ustanovenia § 431 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany ako dôsledok nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

Relevantnými znakmi, charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, sú zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť

fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

16. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť a dôvodnosť dovolania z ust. § 420 písm. f) CSP, pričom k tvrdenej zmätočnostnej vade dôjsť v dôsledku toho, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil napadnuté rozhodnutie, ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvej inštalácie a priznal nárok na plnú náhradu trov konania žalobcovi z dôvodu, že žalovaná (dovolateľka) procesne zavinila späťvzatie žaloby.

17. V preskúmvanej veci je zrejmé, že uznesením súdu prvej inštalácie došlo k zastaveniu celého konania (sp. zn. KK-8Cb/35/2020) podľa § 145 ods. 1 CSP, v dôsledku späťvzatia žaloby, pričom toto rozhodnutie nebolo napadnuté odvolaním. Odvolací súd napadnutým rozhodnutím rozhodol o odvolaní žalobcu podanému výhradne voči rozhodnutiu súdu prvej inštalácie o nároku na náhradu trov konania, a to tak, že podľa § 388 CSP toto rozhodnutie zmenil a nárok na plnú náhradu trov konania priznal žalobcovi podľa § 256 ods. 1 CSP, vzhľadom na konštatované procesné zavinenie zastavenia konania na strane žalovanej.

18. Dovolací súd primárne skúmal, či je v danom prípade dovolanie žalovanej, podané len voči výroku rozhodnutia odvolacieho súdu o náhrade trov konania, prípustné.

V súvislosti s tým, a taktiež reagujúc na výslovnú námietku žalobcu vo vyjadrení k dovolaniu o neprípustnosti podaného dovolania, dovolací súd k tejto procesnej otázke odkazuje na svoju doterajšiu ustálenú rozhodovaciu prax, ktorú predstavuje predovšetkým uznesenie sp. zn. IVOBdo/2/2021 zo dňa 29. septembra 2021, prijaté ako rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu (§ 48 CSP), publikované pod č. R 91/2021 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2021. Podľa tohto judikátu je dovolanie prípustné proti výroku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania len z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti je v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené.

19. K prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu/vyroku o nároku na náhradu trov konania sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“), a to v náleze sp. zn. I. ÚS 387/2019, z ktorého vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní v otázke nároku na náhradu trov konania je rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

20. Dovolací súd v zhode s vyššie uvedenou judikatúrou preto v danom prípade uzatvára, že dovolanie žalovanej podané z dôvodov ňou vyvodzovaných z ust. § 420 písm. f) CSP, je prípustné.

K dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

21. Dovolateľka namieta zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP, ktorú vidí v nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorá spočíva v absencii vysporiadania sa odvolacieho súdu s podstatnou argumentáciou strán, resp. s okolnosťami relevantnými pre rozhodnutie z hľadiska záveru o zavinení zastavenia konania.

Dovolateľka v tejto súvislosti uviedla, že predmetom konania nebolo uloženie povinnosti uzatvoriť zmluvu so žalobcom o dodávke vody, pričom podpísanie takejto zmluvy sporovými stranami nemožno vyhodnotiť tak, že výlučne žalovaná strana procesne zavinila zastavenie konania. Uzatvorenie zmluvy by sa podľa dovolateľky mohlo interpretovať aj (opačne) tak, že práve podpisom zmluvy o dodávke vody žalobca uznal právo dovolateľky na dodávku vody.

22. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že ak súd zastavuje konanie v dôsledku späťvzatia žaloby, musí sa zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, či niektorá zo strán sporu zavinila, že konanie muselo byť zastavené. V prípade späťvzatia žaloby ide o skúmanie príčin, pre ktoré došlo k tomuto procesnému dispozitívnemu úkonu došlo. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska výsledku správania sa (postoja) žalovaného vo vzťahu k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie (obdobne uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3 Sžo 225/2010).

23. Podľa uznesenia ústavného súdu z 9. januára 2024, sp. zn. IV. ÚS 1/2024, pri rozhodovaní o náhrade trov zastaveného konania musí všeobecný súd vychádzať zo zásady zodpovednosti za zavinenie, ktorá je zakotvená v § 256 ods. 1 CSP. Jej podstata spočíva v sankcionovaní procesnej strany, ktorá svojím procesným konaním zavinila zastavenie konania, tým, že je povinná nahradiť trovy konania protistrane. Pre posúdenie zavinenia za zastavenie konania pri späťvzatí žaloby sú významné len okolnosti, za ktorých došlo k späťvzatiu. Z uvedeného vyplýva, že kritérium procesného zavinenia treba posudzovať z objektívneho hľadiska vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana žiadala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana vzala žalobu späť. Podľa nálezu ústavného súdu z 20. marca 2018, č.k. II. ÚS 569/2017-46 (ods. 24), „možno vo všeobecnosti uviesť, že odporca procesne zaviní potrebu späťvzatia návrhu a následného zastavenia konania spravidla vtedy, keď sa po podaní návrhu rozhodne navrhovateľov nárok uspokojiť.“

24. Pokiaľ teda v danom prípade mal odvolací súd za to, že žalobca vzal žalobu späť pre správanie žalovanej, spočívajúce v uzatvorení zmluvy so žalobcom, potom mal pri odôvodňovaní výroku o náhrade trov konania jasne definovať (porovnať) predmet daného konania a v súvislosti s tým konkretizovať a posúdiť (porovnať) správanie sporovej strany, v dôsledku ktorého malo dôjsť k zastaveniu konania. Až po ustálení predmetu sporu, teda po zodpovedaní otázky, čoho konkrétne sa žalobca prostredníctvom žaloby domáhal, je možné posúdiť, či na základe určitého konania žalovanej strany došlo k splneniu žalobcom uplatneného nároku, teda či práve v dôsledku správania žalovanej došlo k splneniu žalobou uplatneného nároku. Rovnaké kritériá sa uplatňujú pri skúmaní procesnej zodpovednosti za zastavenie konania na strane žalobcu, keďže procesnú zodpovednosť za zastavenie konania skúma súd vo vzťahu k oboch stranám sporu. Až po náležitom zisťovaní procesnej zodpovednosti za zastavenie konania vo vzťahu k oboch stranám sporu je možné rozhodnúť o samotnom nároku na náhradu trov konania.

25. Dovolací súd uvádza, že v preskúmanom prípade odvolací súd v napadnutom uznesení, opierajúc sa o judikatúru ústavného súdu (tu odkazujúc na uznesenie z 15. augusta 2018, sp. zn. IV. ÚS 457/2018-10) vo všeobecnosti vyjadril, že súd je povinný pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúmať procesnú zodpovednosť za zastavenie konania na oboch procesných stranách, avšak touto ústavne konformnou právnou

premisou sa pri odôvodnení svojho rozhodnutia dôsledne neriadil.

26. V uvedenej súvislosti dovolací súd poukazuje na odseky 18 a 19 odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorých odvolací súd vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu o náhrade trov konania konkrétne uviedol, že „žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že právo žalovaného na dodávku pitnej vody žalobcom tu nie je, bola vzatá žalobcom späť z dôvodu, že počas konania žalovaná so žalobcom uzavrela dňa 13.09.2022 Zmluvu o dodávke pitnej vody a odvádzaní odpadových vôd č. 609-2, čím odpadol dôvod na požadovanom určení.“ V okolnosti uzavretia zmluvy oboma stranami vzhľadom odvolací súd dôvod, ktorý viedol k späťvzatiu žaloby. Tento vyhodnotil len vo vzťahu k žalovanej strane, keď uviedol, že výhradne „žalovaná svojím správaním, spočívajúcim predovšetkým v uzavretí Zmluvy ... po začatí konania, vyvolala u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia žaloby a na účely náhrady trov konania sa považuje za stranu, ktorá procesne zastavenie konania zavinila.“ Tu však odvolací súd nijako nevyhodnocoval konanie žalobcu ako druhej zmluvnej strany, ani to, že predmetom žaloby bola negatívna žaloba žalobcu - na určenie neexistencie povinnosti žalobcu uzavrieť zmluvu so žalovanou, a nie existencie takej povinnosti žalovanej.

Odvolací súd ďalej nevyhodnocoval ani tú relevantnú okolnosť, že žalobu podal žalobca v nadväznosti na uznesenie Okresného súdu Kežmarok z 5. júla 2019, č. k. 2Cb/3/2019-110, ktorým mu bola (v postavení žalovaného) na základe návrhu žalobkyne (tu žalovanej) uložená neodkladným opatrením, okrem iných povinností, aj povinnosť obnoviť žalobkyňu

(tu žalovanej) dodávku pitnej vody. Túto okolnosť pritom uviedol ako žalobca v podanom odvolaní, tak aj žalovaná vo svojom vyjadrení k tomuto odvolaniu (č. l. 223, 236 spisu), hoci každý v inom kontexte vlastnej argumentácie. Odvolací súd taktiež k obrane žalovanej o dôvode skoršieho nepodpísania zmluvy so žalobcom zo strany už jej právneho predchodcu, spočívajúcim v (tvrdenom diskriminačnom) konaní žalobcu v súvislosti s ním vyžadovanými vyššími platbami vodného oproti ostatným vlastníkom nehnuteľností, uviedol, že nebola podložená „žiadnymi objektívnymi dôkazmi“. Z obsahu spisu však nepochybne vyplýva,

že dovolateľka už vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu ku svojej totožnej argumentácii poukázala na svoje „vyjadrenia v tomto konaní“, pričom takéto vyjadrenie žalovanej s pripojenými listinami, sa v spise nachádza (napr. na č.l. 40 a nasl.). Aj uvedená diskrepancia vo svojom dôsledku predstavuje nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v intenzite naplňujúcej kritériá vady zmatečnosti v postupe odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP, z hľadiska nepreskúmateľnosti časti odôvodnenia podstatného pre rozhodnutie o náhrade trov konania v súvislosti s posúdením otázky zavinenia strán za zastavenie konania.

27. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd sa dôsledne neriadil úpravou v § 393

ods. 2 veta prvá pred bodkočiarkou CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedenie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax.

28. Keďže ust. § 388 CSP o zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom osobitne neupravuje náležitosti odôvodnenia zmeňujúceho rozhodnutia, je potrebné vychádzať práve zo všeobecnej úpravy v ust. § 393 ods. 2 až 4 CSP a primerane z ust. § 387 ods. 3 CSP.

Súčasne z čl. 3 ods. 1 CSP vyplýva, že každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

29. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia,

že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou

práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

30. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

31. Najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

32. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Uvedené platí o to viac, ak ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvej inštancie.

33. „...pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nesplňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý proces do textu zákona sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnil.“ (II.

ÚS 120/2020).

34. Z obsahu dovolania vyplýva, že podľa námietok dovolateľky odvolací súd napadnuté rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, keďže:

a/ za daného procesného stavu pri skúmaní zavinenia za zastavenie konania sa nezaoberal hodnotením príčiny späťvzatia žaloby vo vzťahu k oboj stranám sporu,

b/neuviedol žiadne úvahy k tomu, že v danom spore podaná negatívna žaloba bola vyvolaná predchádzajúcim neodkladným opatrením súdu prvej inštancie s uloženou povinnosťou žalobcovi voči žalovanej,

c/ v rozpore s obsahom spisu konštatoval nedoloženie tvrdenia žalovanej o diskriminačnom konaní žalobcu (s požadovanou vyššou cenou plnenia od žalovanej strany oproti ostatným vlastníkom nehnuteľností) ako príčine skoršieho nepodpisania zmluvy ako aj trvania sporu medzi stranami, a preto sa týmito okolnosťami súd vôbec nezaoberal.

35. Dovolací súd považoval všetky vyššie uvedené dovolacie námietky (písm. a/ až c/)

za opodstatnené a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnené, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd sa nezaoberal podstatnými okolnosťami vymedzenými v námietkach dovolateľky, ktorých zohľadnenie je pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania nevyhnutné. Jediným možným prostriedkom nápravy porušenia uvedených práv dovolateľky odvolacím súdom je tak zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktoré už bude zodpovedať požiadavkám spravodlivého súdneho procesu a bude obsahovať odpovede na všetky pre rozhodnutie o náhrade trov konania podstatné otázky.

36. Podľa § 449 ods. 1 CSP, ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší.

37. Podľa § 450 CSP, ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí.

38. Preto pri závere o splnení podmienok prípustnosti ako aj dôvodnosti dovolania z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP, dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu príslušnému na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1, § 450 CSP).

39. Dovolací súd k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie príslušnému odvolaciemu súdu, poukazuje na už skôr vyslovený právny názor v rozhodnutí

sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16. augusta 2023 (publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 43/2023), podľa ktorého je z hľadiska úpravy obsiahnutej v § 34 ods. 2 CSP od 1. júna 2023 daná funkčná príslušnosť len Krajského súdu

v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Košiciach ako súdov výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným

v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie. Z tohto dôvodu dovolací súd vracia predmetný obchodnoprávny spor, v časti závislého výroku o náhrade trov konania, na ďalšie konanie Krajskému súdu v Košiciach.

40. Dovolací súd vo vzťahu k ďalšiemu konaniu zdôrazňuje, že pri novom rozhodovaní

je potrebné vychádzať zo skutočností, že konanie o neodkladnom opatrení, ktoré tvorilo základ podanej žaloby a konania vo veci samej, bolo vyvolané v dôsledku spornosti dodávania pitnej vody, odvádzania odpadových vôd a užívania vodovodnej infraštruktúry medzi stranami sporu. Neodkladným opatrením bolo vyhovieť návrhu právneho predchodcu žalovanej o uloženie povinnosti žalobcovi obnoviť dodávku pitnej vody, odvádzanie odpadových vôd a umožniť užívanie vodovodnej infraštruktúry. V danom konaní sa žalobca domáhal negatívneho vymedzenia, že právo priznané žalovanej prostredníctvom neodkladného opatrenia, tu nie je. V priebehu konania došlo k odstráneniu spornej skutočnosti medzi

stranami sporu v dôsledku uzatvorenia zmluvy o dodávke pitnej vody a odvádzaní odpadových vôd č. 609-2

zo 6. septembra 2022. Vzhľadom na to žalobca vzal žalobu späť v celom rozsahu, s čím žalovaná súhlasila. Je teda zrejmé, že predmet konania odpadol z dôvodu, že medzi stranami sporu došlo ku konsenzu prostredníctvom uzatvorenia zmluvy, teda dvojstranného právneho úkonu, pre ktorého vznik a platnosť je nevyhnutné, aby obe zmluvné strany prejavili vôľu určitú zmluvu uzatvoriť. V tejto súvislosti bude zo strany odvolacieho súdu potrebné znova posúdiť otázku zavinenia zastavenia konania s vyhodnotením podstatných okolností, a to vo vzťahu k obojstranným stranám.

41. Podľa § 453 ods. 3 CSP, keďže dovolací súd zrušil rozhodnutie a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.

42. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.